

14.10.2021

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 135/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

VEIKKAUS OY:N LAUSUNTO EHDOTUKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE ARPAJAILAIN JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on 8.10.2021 pyytänyt Veikkaus Oy:ltä lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Veikkaus Oy esittää lausuntonaan kohteliaasti seuraavaa:

1. Yleistä

Veikkaus yhtyy esityksen tavoitteeseen rahapelihaittojen ehkäisystä ja vähentämisestä sekä Veikkauksen toimintaedellytysten tukemisesta kanavointikykyisen yksinoikeuden vahvistamiseksi.

Lakiesitykseen sisältyy useita uudistusehdotuksia, joilla Veikkauksen näkemyksen mukaan voidaan vähentää luvallisesta tarjonnasta aiheutuvia pelihaittoja. Kuten ehdotuksessakin on todettu, Veikkaus on tehnyt myös omaehtoisia uudistuksia vastuullisen pelaamisen edistämiseksi sekä ongelmapelaamisen vähentämiseksi. Tarvittavilta osin muutokset on sisällytetty arpajaislakiesitykseen.

Veikkauksen näkemyksen mukaan pelihaittojen vähentämisen kannalta on keskeistä, että pelaamista voidaan esityksessä esitetyillä toimilla tehokkaasti ohjata luvalliseen tarjontaan. Veikkauksella on oltava mahdollisuus tarjota houkutteleva vaihtoehto yksinoikeusjärjestelmän ulkopuoliselle luvattomalle tarjonnalle ja luvattomaan tarjontaan on kyettävä puuttumaan tehokkaasti. Valvovalla viranomaisella on oltava riittävät resurssit lainsäädännön toimeenpanoon ja valvontaan.

Esitykseen on sisällytetty säännökset Veikkauksen liiketoiminnan mahdollistamiseksi yritysten väliseen liiketoimintaan. Veikkaus katsoo, että uudella yritysten välisellä liiketoiminnalla on merkittävä rooli yhtiön toimintaedellytysten ja yksinoikeuden kanavointikyvyn turvaamisessa.

2. Vastuullisen pelaamisen edistäminen

Lakiehdotus mahdollistaa entistä tehokkaampien pelaamisen hallinnan välineiden käyttöön-oton. Pakollinen tunnistautuminen laajennetaan koskemaan kaikkea rahapelaamista vaiheittain vuoteen 2024 mennessä. Tunnistautuminen mahdollistaa erilaisten rajoitusten ja pelies- tojen asettamisen. Pakollinen tunnistautuminen on jo laajennettu vuoden 2021 aikana koske- maan internetpelaamisen lisäksi hajasijoitetuilla ja pelisalien peliautomaateilla pelaamista,

14.10.2021

sekä pöytäpelejä ja Pitkävetoa. Veikkaus on laajentanut 1.9.2021 verkon nopearytmisten pelien tappiorajat koskemaan myyntipaikkojen peliautomaatteja ja pöytäpelejä. Lisäksi peliautomaateille on tuotu verkossa jo aiemmin käytössä olleet pelaamisen hallinnan välineet, kuten aikamuistuttaja ja peliestot. Kasinon peliautomaattien ja pöytäpelien pelaaminen edellyttää tunnistautumista kasinokortilla. Kasinolla on myös otettu käyttöön pelaamisen hallinnan välineitä, kuten tappiorajat ja peliesto.

Toteutetuilla vastuullisuustoimilla on merkittävä taloudellinen vaikutus. Arvio kaikkien vastuullisuustoimien vaikutuksesta Veikkauksen vuosittaiseen tuloutukseen on arviolta -300 miljoonaa euroa ja vuosittaiseen pelikatteeseen -500 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2019 lukuihin. Pelaamisen väheneminen kohdistuu ennen kaikkea nopearytmiseen ja eniten haittoja aiheuttavaan pelaamiseen. Pelaamisen vähenemisen vaikutusta ja kohdentumista erityisesti ongelmalliseen pelaamiseen on seurattava kertyvän peli- ja pelaajadatan avulla.

Ehdotus mahdollistaa peli- ja pelaajadatan hyödyntämisen rahapelihaittojen seurannassa, ehkäisyssä ja tutkimuksessa. Veikkauksen oikeus henkilötietojen käsittelyyn haittojen torjumiseksi laajenee ja dataa voidaan käyttää vastuullisuustoimenpiteisiin, kuten sellaisten pelaajien kontaktointiin, joilla pelaamisdataan perustuen voidaan epäillä olevan pelaamisen hallinnassa ongelmia.

3. Hajasijoitetut peliautomaatit

Kuten edellä on todettu, yhtiö on omilla päätöksillään nopeuttanut eduskunnan vuonna 2019 säättämän arpajaislain muutoksen toimeenpanoa. Hajasijoitettujen peliautomaattien pakollinen tunnistautuminen otettiin käyttöön jo kuluva vuoden alussa noin vuosi ennen lakiin kirjatun siirtymäajan päättymistä. Tämän lisäksi peliautomaattien määrää on vähennetty ja tuotu pelaamisen hallintaan uusia välineitä.

Esityksessä peliautomaattien sijoitteluperiaatteita tarkennetaan edelleen. Lähtökohtana on, että automaattien on oltava esteettömästi valvottavissa. Sijoittelu on suunniteltava siten, että pelaamisesta aiheutuvat rahapelihaitat olisivat mahdollisimman vähäisiä. Lisäksi Veikkauksen ja asiamiesten on laadittava omavalvontasuunnitelma.

Hallituksen esitys sisältää ehdotuksen 16 §:ään lisättävästä 2 momentista. Se sisältäisi säännöksen raha-automaattien sijoittelua ja niiden käytettävänä pitämistä pelipisteissä koskevista periaatteista. Kyseisen momentin yksityiskohtaiset perustelut sisältävät esimerkkejä periaatteiden sisällöstä käytännössä. Veikkaus kiinnittää erityistä huomiota raha-automaattien näkyvyyden huomioimista sijoituspaikoissa koskevaan esimerkkiin. Esimerkin mukaan sijoitteluperiaatteet voisivat sisältää periaatteen, jonka mukaan liikeyrityksessä asiointi olisi mahdollista ilman näköyhteyttä raha-automaatteihin ja altistumista raha-automaattipelaamiselle kuitenkin siten, että pelaaminen on 1 momentissa tarkoitetulla tavalla valvottavissa.

Yhtiön näkemyksen mukaan vaatimus liikeyrityksessä asiointimahdollisuudesta ilman näköyhteyttä peliautomaatille on ristiriidassa itse pykälän tekstin ja ensisijaisen esteettömän näkyvyysvaateen ja peliautomaattien valvottavuuden kanssa. Yhtiö toteaa, että esteetön valvonta ja asiointi liikeyrityksessä ilman näköyhteyttä peliautomaatteihin eivät ole yhtäaikaaisesti toteutettavissa suuressa osassa myyntipaikoista. Yksityiskohtaisten perustelujen nykyinen muotoilu johtaisi tilanteeseen, jossa esteettömän valvonnan vaatimuksen yhteensovittaminen asiointiin myyntipaikassa ilman näköyhteyttä raha-automaatteihin tai altistumista

14.10.2021

niihin, johtaisi hallituksen esityksessä omaksutun raha-automaattien hajasijoitusmallin jatkamisen kannalta lähes mahdottomaan tilanteeseen. Tältä osin perusteluja tulisi tarkentaa vastaamaan ao. pykälää.

Eduskunnan hallintovaliokunta totesi arpajaislain muuttamista koskevassa mietinnössään (HaVM 31/2018 vp), että se pitää välttämättömänä, että tunnistautuneena pelaamisen vaikutuksia rahapelihaittojen ehkäisemiseen ja vähenemiseen seurataan ja seurannan tulosten ja vaikuttavuusarvion perusteella selvitetään, tuleeko pakollinen tunnistautuminen laajentaa myös pelisaleihin sijoitettuihin raha-automaatteihin. Yhtiö toteaa, että se on jo omaehtoisesti osana vastuullisuuskokonaisuuden uudistusta laajentanut pakollisen tunnistautumisen koskemaan myös pelisaleihin sijoitettuja peliautomaatteja.

Yhtiö katsoo, että nyt tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia erityisesti ongelmalliseen pelaamiseen on seurattava kertyvän peli- ja pelaajadatan avulla hallintovaliokunnan linjauksen mukaisesti ja mahdolliset päätökset uusista toimenpiteistä on tehtävä tietoon pohjautuen.

4. Pelisalien sisäänpääsykielto

Esitys sisältää ehdotuksen voimassa olevassa arpajaislaissa säädetyn pelikasinon koskevan sisäänpääsyn estämistä koskevan säännöksen laajentamisesta koskemaan myös pelisaleja. Pelaamisen estämistä ja kieltämistä pelikasinossa ja erityisessä pelisalissa koskeva ehdotettu 15 § sisältää ehdotuksen uudeksi 2 momentiksi ja sen 4 kohdaksi. Esityksen mukaan Veikkauksella on oikeus kieltää pelaajan pääsy erityiseen pelisaliin, jos henkilö on pyytänyt, että Veikkauksella estää hänen pääsyänsä pelikasinon tai erityiseen pelisaliin.

Yhtiö ei pidä pääsykiellon toteuttamista erityiseen pelisaliin tarkoituksenmukaisena keinona estää henkilön pelaaminen erityisessä pelisalissa. Yhtiön näkemyksen mukaan ehdotuksen tavoite on mahdollista toteuttaa jo nykyisin siten, että henkilö voi estää oman pelaamisensa pelisalissa pelaamiselleen pelitililleen asettamallaan pelinestolla ilman fyysisen sisäänpääsykiellon pyytämistä erityiseen pelisaliin. Mikäli sisäänpääsykieltoa erityisiin pelisaleihin koskeva ehdotus saatetaan voimaan, esitys todennäköisesti edellyttäisi erillisiä pelisalien sisäänpääsyä koskevia menettelyjä. Esityksen tavoite, pelaajan oma-aloitteinen pelaamisen esto erityisessä pelisalissa huomioiden, yhtiö katsoo, ettei sisäänpääsykieltoa erityisiin pelisaleihin koskeva esitys ole tarpeellinen.

5. Yksinoikeuden kanavointikykyä vahvistavien esitysten toimeenpano

Esitys parantaa Veikkauksen mahdollisuuksia kehittää tuotteitaan ja markkinoida, jotta pelaamista voidaan kanavoida luvalliseen tarjontaan. Tuotekehityksen kannalta on tärkeää mm. se, että peliserveri voisi jatkossa sijaita ja arvonta tapahtua Suomen rajojen ulkopuolella.

Kanavoinnilla ei olisi tarkoitus kasvattaa kokonaispelimarkkinaa, vaan ainoastaan kanavoida jo olemassa olevaa kysyntää ja nykyisin ulkomaisille pelisivustoille tapahtuvaa pelaamista lailliseen kotimaiseen tarjontaan. Yhtiö korostaa, että vain kattavalla kanavoinnilla voidaan varmistaa se, että sisäministeriön asetuksella vahvistamissa pelisäännöissä asetetut pelaamisen rajoitukset olisivat toimivia ja kattavia. Yhtiö pitää tärkeänä, että lain toimeenpanossa kanavointinäkökulma huomioidaan niin, että yksinoikeusjärjestelmän kanavointitehtävä voi toteutua.

14.10.2021

6. Luvattoman pelitarjonnan torjunnan tehokas toimeenpano

EU:n laaja raportti* vuodelta 2019 toteaa, että kaikki EU-/ETA-maat pyrkivät optimaalisilla välineillä torjumaan luvattonta pelitarjontaa ja kanavoimaan kysyntää luvallisille sivustoille:

Raportin mukaan pääasiallisia keinoja ovat tietoliikennetekniset ja rahansiirtotekniset estotoimet. Internetin tietoliikenneteknisiä toteutuksia (IP-estot / Geoblokkaus) hyödyntää raportin mukaan 18 valtiota ja rahansiirtoteknisiä keinoja 8 valtiota. Osissa maita hyödynnetään monia keinoja ja lisäksi raportin mukaan osa valtioista on asettanut myös hallinnollisia- tai rikosseuraamuksia pelaajille luvattomille sivustoille pelaamiseen liittyen.

Hallituksen esitys mahdollistaa maksuliikenteen estojen asettamisen yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisille rahapeliin tarjoajille ns. estolistamenettelyn kautta. Perustelutekstin mukaisesti lista koostuisi sellaisista rahapeliyhteisöistä, jotka markkinoivat rahapelejä arpajaislain vastaisesti Manner-Suomessa ja joiden rahapeliin toimeenpanon Poliisihallitus on arpajaislain nojalla kieltänyt.

Veikkauksen käsityksen mukaan markkinoinnin tulkinta ja valvonnan tehokas ja välitön toimeenpano on keskeistä luvattomaan tarjontaan puuttumisessa.

Yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisilla rahapeliin tarjoajilla on satoja tuhansia suomalaisia asiakkaita, joille he voivat markkinoida suoraan tuotteitaan. Myös tähän markkinointiin tulisi voida tehokkaasti puuttua ja sen tulisi johtaa toimijan listaamiseen estolistalle. Huomionarvoista on, että tämä markkinointi on nopearytmisten pelien osalta lakiesityksessä kielletty Veikkaukselta.

VEIKKAUS OY

Olli Sarekoski
toimitusjohtaja

**Evaluation of regulatory tools for enforcing online gambling rules and channelling demand towards controlled offers: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6bac835f-2442-11e9-8d04-01aa75ed71a1/language-en>*